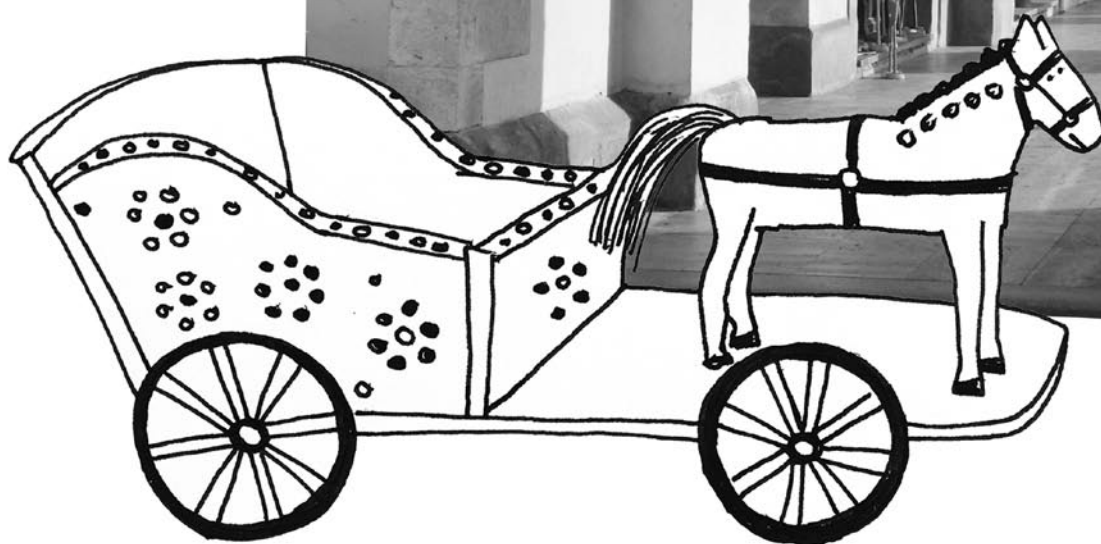

VI. GOSPODARKA I TURYSTYKA

- VI.1. Podmioty gospodarcze

- VI.1.1. PODMIOTY ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON

Dynamika przyrostu liczby podmiotów zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) nie uległa w 2006 r. znaczącej zmianie. Pod względem liczby zatrudnionych osób dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 osób, których najwięcej jest w sekcjach: handel i naprawy oraz obsługa nieruchomości i firm. Podmioty średnie i duże dominują w przemyśle. Od kilku lat udział najmniejszych przedsiębiorstw systematycznie wzrasta przy spadku udziału przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 osób. W strukturze branżowej podmiotów daje się zauważyć dalszy wzrost udziału podmiotów prowadzących działalność usługową, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia i obsługi firm. Odnotowano znaczny przyrost spółek prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego – o 13%.

Tabela VI.1

- **Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własności w latach 2003-2006**

	Liczba podmiotów			
	2003	2004	2005	2006
Ogółem	102 428	104 051	104 292	104 426
w tym:				
Sektor publiczny	2 052	1 966	1 967	1 814
Sektor prywatny	100 376	102 085	102 325	102 612

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.2

- **Podmioty gospodarki narodowej wg liczby zatrudnionych w 2006 r.**

Liczba zatrudnionych	Liczba podmiotów	Dynamika
	2006	2005=100
Ogółem	104 426	100,1
w tym:		
9 i mniej	98 751	100,1
10-49	4 597	100,7
50-249	886	99,2
250 i więcej	192	101,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.3

- **Liczba podmiotów gospodarki Krakowa wg wybranych sekcji PKD w 2006 r.**

Sekcje pkd	Liczba podmiotów	Dynamika
	2006	2005=100
Ogółem	104 426	100,1
Handel i naprawy	30 361	97,1
Obsługa nieruchomości i firm	23 578	103,5
Przetwórstwo przemysłowe	9 205	96,8
Budownictwo	8 831	99,5

Sekcje pkd	Liczba podmiotów	
	2006	Dynamika 2005=100
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	8 402	98,6
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	7 597	103,3
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	5 645	103,8
Pośrednictwo finansowe	4 093	101,4
Hotele i restauracje	3 409	102,7
Edukacja	2 613	103,3
Pozostałe	692	102,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.1

● **Struktura podmiotów gospodarki Krakowa wg wybranych sekcji PKD w 2006 r. (mln. zł)**

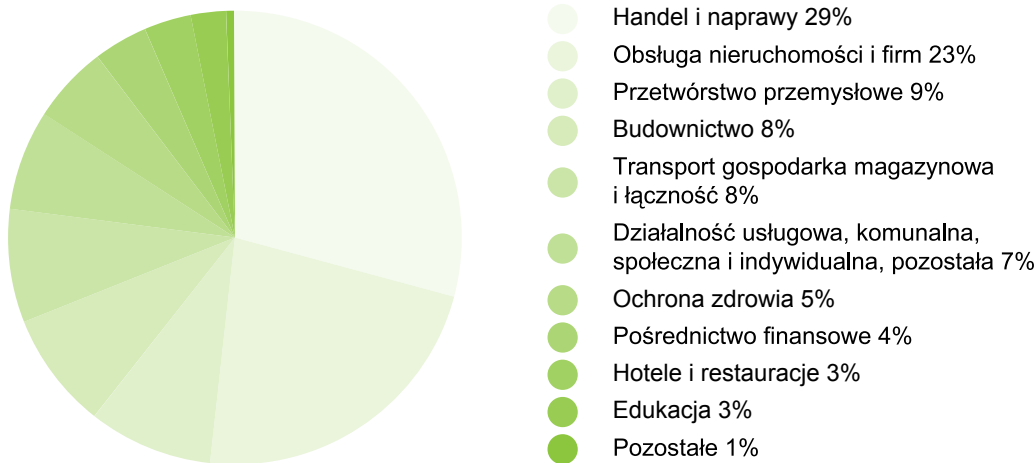

Tabela VI.4

● **Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych form organizacyjno-prawnych w 2006 r.**

	Liczba podmiotów	
	2006	Dynamika 2005=100
Ogółem	104 426	100,1
Spółdzielnie	410	99,8
Przedsiębiorstwa państwowe	28	93,3
Spółki handlowe	10 883	107,8
w tym:		
z o.o.	9 098	104,1
akcyjne	455	100,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.5

● Spółki handlowe wg rodzaju kapitału w 2006 r.

	Liczba podmiotów	Dynamika
	2006	2005=100
Ogółem	10 883 ¹	108,3
w tym:		
Skarb państwa	70	97,2
Państwowe osoby prawne	179	94,7
Samorząd terytorialny	34	94,4
Prywatny krajowy	9 565	107,4
Zagraniczny	2 088	113,3

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

¹dane z poszczególnych rodzajów kapitału nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż ujmują spółki wg występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

Wśród 500 polskich przedsiębiorstw, które w 2006 r. osiągnęły najwyższe przychody znalazło się 21 firm mających siedzibę w Krakowie. W porównaniu z rokiem poprzednim nie nastąpiły znaczące zmiany pozycji firm w rankingu. Nie odnotowano także dużych zmian w zakresie wielkości przychodów. Największy wzrost zysku netto odnotowały firmy BP Polska Sp. z o.o., Tele-Fonika Kable S.A. oraz Bank BPH S.A. Uwagę zwraca znaczny udział produkcji przeznaczony na eksport, zwłaszcza firm: Delphi Poland S.A. i Tele-Fonika Kable S.A.

Tabela VI.6

● Największe przedsiębiorstwa krakowskie w 2006 r.

Pozycja w rankingu w 2006 r.	Nazwa firmy	Przychody ogółem	Udział eksportu w sprzedaży	Wynik Finansowy netto	Nakłady inwestycyjne	Zatrudnienie
		w tys. zł	%	w tys. zł	w tys. zł	osoby
17	BP Polska Sp. z o.o.	7 523 705	b.d.	125 737	111 206	377
23	Tesco Polska Sp. z o.o.	6 800 000	b.d.	b.d.	b.d.	25 000
25	Bank BPH S.A.	5 048 213	-	1 267 769	181 907	10 363
35	Enion S.A.	4 852 543	b.d.	123 223	339 993	7 986
36	Tele-Fonika Kable S.A.	4 548 642	67,7	201 162	58 305	3 402
53	Delphi Poland S.A.	3 223 917	82,0	b.d.	b.d.	6 898
84	Ahold Polska Sp. z o.o.	2 180 000	b.d.	b.d.	b.d.	9 500
150	Grupa Can Pack S.A., Kraków	1 442 626	b.d.	123 030	b.d.	b.d.
162	Plus Discount sp. z o.o. Kraków	1 380 000	b.d.	b.d.	b.d.	2 539
211	PHU Energokrak Sp. z o.o.	1 097 611	0,0	1 196	296	b.d.
159	OrlenOil sp. z o.o. Kraków	765 001	22,9	60 962	3 544	513
299	Mix Electronics S.A.	703 438	b.d.	11 666	6 264	1 332
324	Grupa Polska Stal sp. z o.o. Kraków	627 144	26,4	656	1 199	14
331	Sambud-2 K. Stępek i Wspólnicy s.j. GK, Kraków	610 720	25,8	20 300	b.d.	258
394	ComArch S.A. Grupa kapitałowa	491 724	20,0	1 940	58 012	2 464
405	Alma Market S.A. Kraków	478 498	28,1	15 080	29 103	721

Pozycja w rankingu w 2006 r.	Nazwa firmy	Przychody ogółem	Udział eksportu w sprzedaży	Wynik Finansowy netto	Nakłady inwestycyjne	Zatrudnienie
		w tys. zł	%	w tys. zł	w tys. zł	osoby
413	Polska Grupa Dealerów Sp. z o.o. Grupa kapitałowa	466 392	4,2	1 807	b.d.	460
442	Pliva Kraków Zakłady Farmaceutyczne S.A., Kraków	421 998	31,5	3 190	31 733	1 185
468	Linde Gaz Polska sp. z o.o.	388 836	6,1	69 674	81 349	681
475	Grupa Garmond Press S.A., Kraków	381 035	-0,4	b.d.	b.d.	b.d.
494	Stalprodukt-Centrostal sp. z o.o., Kraków	363 300	28,5	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: Rzeczpospolita, Lista 500, 25.04.2007 r.

● VI.1.2. PRZEDSIĘBIORCY REJESTROWANI W URZĘDZIE MIASTA KRAKOWA

Według prowadzonej w Urzędzie Miasta Krakowa Ewidencji Działalności Gospodarczej, na koniec 2006 r. funkcjonowało w Krakowie 79 976 przedsiębiorców, co stanowiło 77% ogółu podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na terenie Krakowa. Względem roku poprzedniego nastąpił spadek liczby przedsiębiorców o 8%. Spadek ten nie jest jednak spowodowany kłopotami przedsiębiorców bądź zmniejszeniem zainteresowania tą formą prowadzenia działalności gospodarczej, a jedynie wynika z akcji aktualizacji bazy danych Ewidencji Działalności Gospodarczej.

W wyniku weryfikacji bazy danych od końca 2005 r. łącznie wykreślono 8 531 nieaktualnych wpisów, w tym:

- 2 146 z urzędu z powodu zgonu przedsiębiorcy
- 6 385 przedsiębiorców wykreśliło wpisy z powodu nieprowadzenia działalności gospodarczej (były to w większości wpisy z początku lat dziewięćdziesiątych).

Przy łącznej ilości 15 000 wykreśleń, z powodu faktycznego zaprzestania działalności w 2006 r. wykreśliło się tylko 6 469 przedsiębiorców, co w stosunku do ilości 7 672 nowych wpisów do ewidencji nie stanowi spadku ilości przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą. O dobrej kondycji krakowskich MSP świadczy stała od lat liczba osób, które rozpoczynają działalność gospodarczą. Takich przedsiębiorców w latach 2003-2006 było odpowiednio: rok 2003 – 6 781, rok 2004 – 6 991, rok 2005 – 8 406, rok 2006 – 7 672.

W strukturze przedsiębiorców zagranicznych ze względu na kraj pochodzenia zauważalny jest spadek liczby podmiotów z krajów będących dotychczas liderami: Niemiec i Francji. Największy wzrost dotyczy Włoch i USA. Pojawiły się przedstawiciele krajów dotychczas nieobecnych jak: Ukraina, Belgia, Botswana, Korea, Nigeria, Norwegia, Serbia i Czarnogóra, Turcja.

Wykres VI.2

● Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w UMK w latach 2003-2006

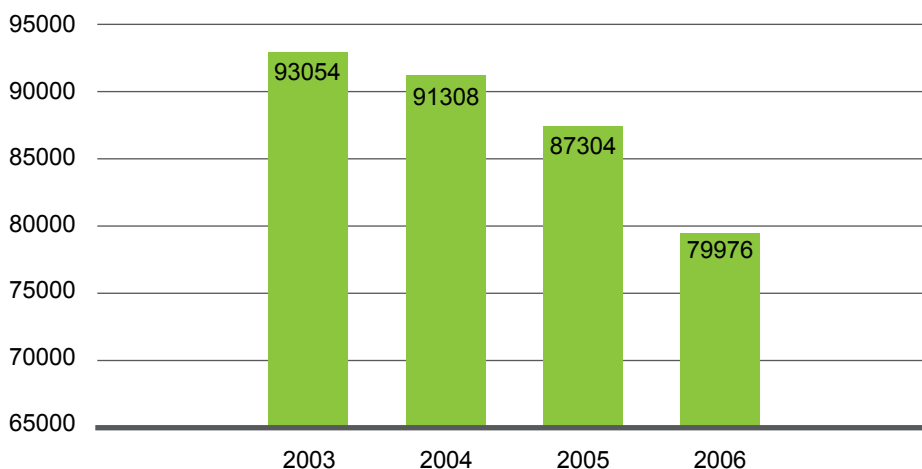

Tabela VI.7

● Zarejestrowane nowe podmioty gospodarcze – osoby zagraniczne wg stanu na 31.12.2006 r.

	Liczba podmiotów
Wielka Brytania	19
Włochy	14
USA	13
Niemcy	7
Francja	6
Hiszpania	5
Irlandia	5
Austria	4
Holandia	4
Szwecja	3
Ukraina	3
Wietnam	2
Pozostałe	13
Razem	98

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

● VI.1.3. SKLEPY WIELKOPOWIERZCHNIOWE

W Krakowie na koniec 2006 r. działało 27 sklepów wielkopowierzchniowych, czyli takich których powierzchnia sprzedażowa przekracza 2000 m² (wg definicji przyjętej w UMK). Łączna powierzchnia sprzedażowa sklepów wielkopowierzchniowych wzrosła na koniec 2006 r. o 21% względem roku poprzedniego i wyniosła 320 878 m².

Nową znaczącą inwestycją handlową zakończoną w 2006 r. jest Galeria Krakowska, otwarta we wrześniu 2006 r. przy ul. Pawiej w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego Kraków Główny. W obiekcie tym, na 120 000 m² powierzchni ogółem, zlokalizowano 270 sklepów.

Tabela VI.8

● Sklepy wielkopowierzchniowe w Krakowie w 2006 r.

Lp	Nazwa	Adres	Powierzchnia sprzedażowa (m ²)	Liczba sklepów	Liczba pracowników
1.	Abra ¹	Zakopiańska 62	2 600	2	29
2.	Alma	Pilotów 6	3 800	8	174
3.	Black Red White	Pilotów 6	5 200	1	56.
4.	Carrefour	Zakopiańska 62	11 074	62	391
5.	Carrefour	Witosa 7	5 500	22	210
6.	Carrefour ¹	Medweckiego 2	7 000	100	400
7.	Castorama	Pilotów 6	7 425	b.d	b.d.
8.	Castorama	Zakopiańska 62a	10 282	6	208
9.	Castorama	Sławka 1	5 995	2	124
10.	Elea	Mackiewicza 17	2 371	15	78
11.	Galeria Kazimierz	Podgórska 34	32 780	130	b.d.
12.	Galeria Krakowska	ul. Pawia 5	60 000	270	ok. 1 800
13.	Ikea	Conrada 66	8 500	3	188
14.	Jubilat Dom Towarowy	Al. Krasińskiego 1-3	4 615	50	90
15.	Kaufland	Bratysławska 4	4 100	17	136
16.	Komfort ¹	Wadowicka 9	1 680	1	10
17.	Kraków Plaza	Al. Pokoju 44	30 372	110	4
18.	Krokus (Geant)	Bora Komorowskiego 37	17 000	60	4151
19.	M1	Al. Pokoju 67	35 000	97	b.d.
20.	Makro Cash & Carry	Jasnogórska 2	11 592	3	456
21.	Mix	Wadowicka 8a	4 824	50	36
22.	OBI	Bora Komorowskiego 31	8 300	8	154
23.	OBI ¹	Wielicka 259	8 224	2	144
24.	Selgros	Nowohucka 52	10 225	8	382
25.	Tesco ¹	Kapelanka 54	12 000	28	566
26.	Tesco ¹	Wielicka 259	8 000	45	404
27.	Wanda Dom Handlowy	Broniewskiego 1	2 419	73	12
	Razem		320 878	1 173	6 467

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

¹Dane za 2005 r.

● VI.1.4. TARGOWISKA

W 2006 r. funkcjonowały w Krakowie 32 targowiska, w tym 18 na terenach miejskich i 14 na prywatnych. Wpływy do budżetu miasta z opłaty targowej i czynszu dzierżawnego w 2006 r. z targowisk wyniosły:

- z tytułu opłaty targowej – 4 584 tys. zł
- z tytułu czynszu dzierżawnego z placów targowych – 1 519 tys. zł
- z tytułu czynszu dzierżawnego na Rynku Głównym i pozostałych terenach miejskich – 1 566 tys. zł

Rozmieszczenie istniejących targowisk na terenie Krakowa przedstawia rysunek VI.3.

VI.2. Sprzedaż i wyniki finansowe przedsiębiorstw

VI.2.1 WIELKOŚĆ SPRZEDAŻY W JEDNOSTKACH SEKTORA PRZEDSIĘBIORSTW

Wielkość przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wśród krakowskich przedsiębiorstw wzrosła w 2006 r. względem roku poprzedniego aż o 37%. Wzrost ten wynika z dynamicznie rozwijającego się rynku inwestycji, w tym zagranicznych oraz ogólną dynamiką rozwoju gospodarczego w całym kraju. Niespotykany od wielu lat wzrost przychodów odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe – aż 55%. Drugi co do wielkości wzrost przychodów – 39% – odnotowano w sekcji hotele i restauracje, co wynika z dynamicznego rozwoju turystyki w Krakowie. Odzwierciedleniem znacznego ożywienia w ruchu budowlanym jest wzrost przychodów w przedsiębiorstwach tego sektora o 20%.

Wykres VI.3

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2003-2006 (mln zł)

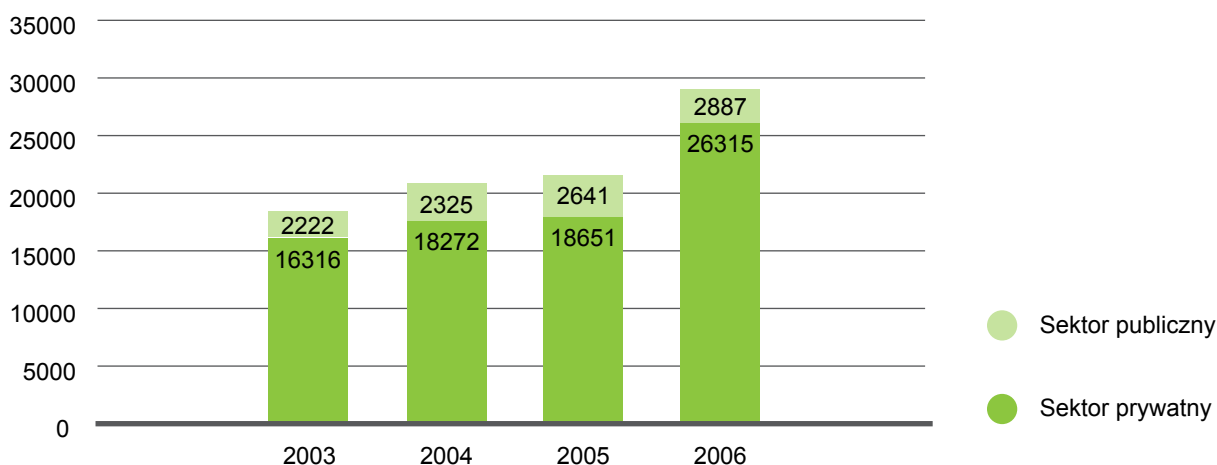

Tabela VI.9

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez jednostki sektora przedsiębiorstw wg wybranych sekcji PKD¹ w Krakowie w 2006 r.

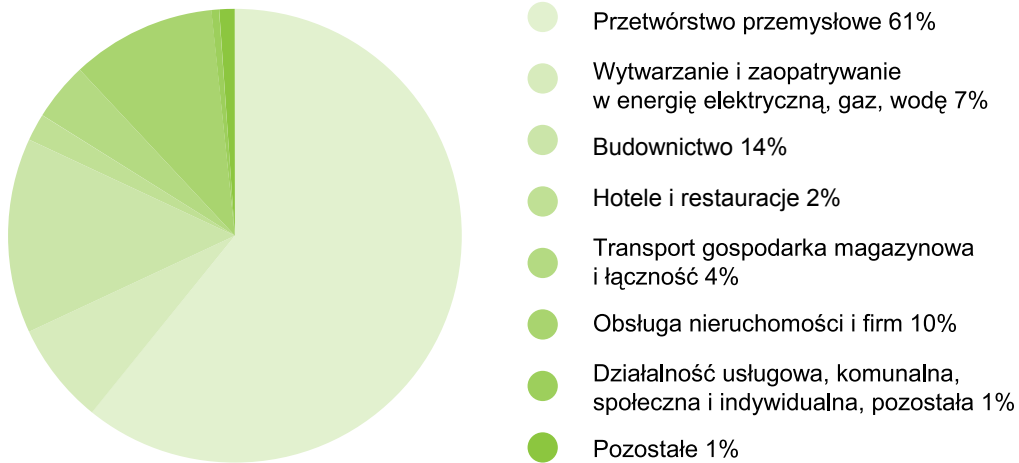
Sekcja PKD	Wielkość przychodów (tys. zł)	
	2006	Dynamika (2005=100)
Ogółem sektor przedsiębiorstw	29 202 367	137%
Przetwórstwo przemysłowe	17 729 931	155%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2 173 175	106%
Budownictwo	3 986 114	120%
Hotele i restauracje	584 371	139%
Transport gospodarka magazynowa i łączność	1 236 133	102%
Obsługa nieruchomości i firm	3 028 003	112%
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	160 293	116%

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

¹nie uwzględniono sekcji Handel i naprawy ze względu na brak danych

Wykres VI.4

- **Struktura przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskanych przez przedsiębiorstwa w Krakowie wg wybranych sekcji PKD w 2006 r.**

- **VI.2.2. WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa krakowskie na przestrzeni 2006 roku uległy względem roku poprzedniego znacznemu wzrostowi ich wartość wzrosła o ok. 6%. Poziom kosztów uległ obniżeniu i jednocześnie poprawiła się rentowność.

Tabela VI.10

- **Podstawowe wyniki finansowe i relacje ekonomiczne przedsiębiorstw krakowskich w latach 2003-2006**

		2003	2004	2005	2006
Przychody z całokształtu działalności ogółem	mln zł	44 883,4	53 606,0	56 871,6	70 885,3
Wynik finansowy brutto	mln zł	570,6	1 909,9	1 831,4	2 874,5
Wynik finansowy netto	mln zł	312,6	1 535,7	1 417,4	2 379,3
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności ¹	%	98,7	96,5	96,9	95,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto ²	%	0,7	2,9	2,5	3,4

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

¹ Relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności

² Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

VI.3. Rynek Pracy

Przeciętne zatrudnienie wśród badanych podmiotów (zatrudniających powyżej 9 osób) w Krakowie wykazuje w latach 2003-2006 tendencję wzrostową. Największą dynamikę wzrostu (5%) odnotowano w roku 2006. Sekcjami, w których odnotowano największy wzrost zatrudnienia były: hotele i restauracje, obsługa nieruchomości i firm, oraz handel i naprawy. Dane te odzwierciedlają obserwowane w ostatnich latach trendy rozwojowe. Intensywnemu rozwojowi turystyki przyjazdowej towarzyszy rozwój bazy turystycznej i okołoturystycznej. Wzrost znaczenia Krakowa na arenie międzynarodowej wpłynął na dynamiczny rozwój firm konsultingowych czy outsourcingowych, w szczególności centrów rozliczeniowych koncernów z Europy zachodniej. Wzrost zatrudnienia w handlu wynika w głównej mierze z systematycznego rozwoju sklepów wielkopowierzchniowych oraz dużych galerii handlowych.

Wykres VI.5

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2003-2006

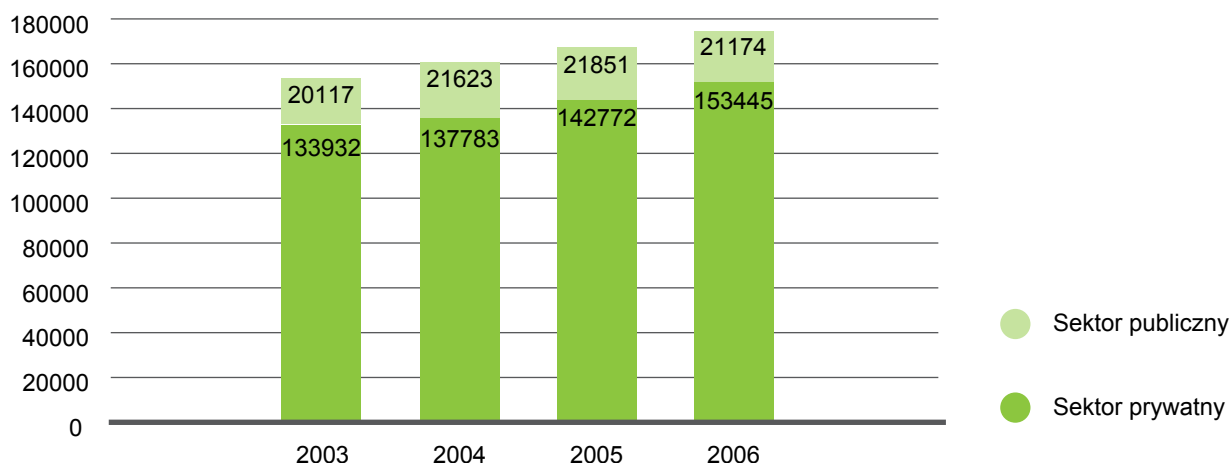

Tabela VI.11

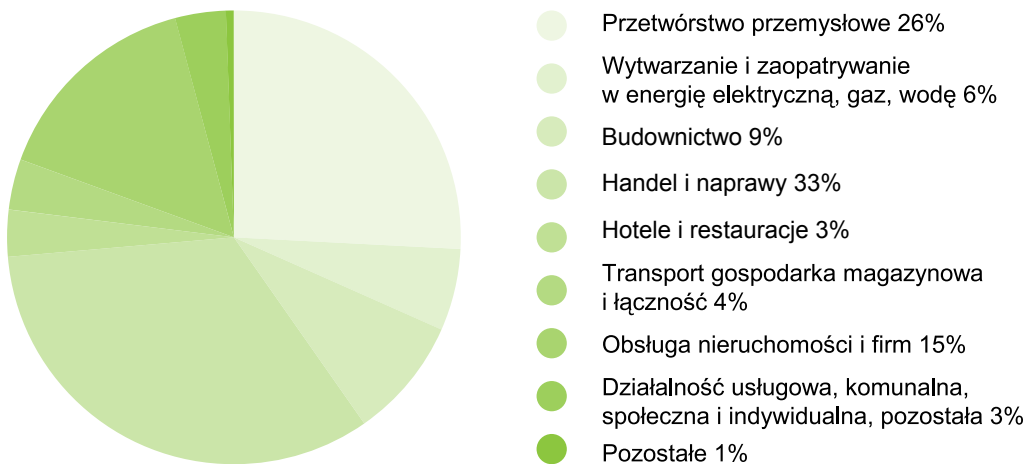
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2006 r. wg wybranych sekcji PKD

Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych	
	2006	Dynamika 2005=100
Ogółem sektor przedsiębiorstw	174 619	106%
Przetwórstwo przemysłowe	45 014	106%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	10 489	99%
Budownictwo	14 865	98%
Handel i naprawy	58 066	108%
Hotele i restauracje	5 713	113%
Transport gospodarka magazynowa i łączność	6 414	96%
Obsługa nieruchomości i firm, nauka	27 012	109%
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	5 975	106%

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.6

● **Udział poszczególnych sekcji PKD w zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2006 r.**

● VI.3.1. BEZROBOCIE

Poziom bezrobocia od lat utrzymuje się w Krakowie na zdecydowanie niższym poziomie niż średnia krajowa i wojewódzka. Struktura bezrobotnych według wykształcenia pozostaje w ostatnich latach na podobnym poziomie. Na tle innych dużych miast zwraca uwagę stosunkowo wysoki udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem. Fakt ten wynika zapewne z dynamicznego rozwoju krakowskiego ośrodka naukowego. Z drugiej strony zaobserwować można stosunkowo niski odsetek bezrobotnych z najniższym wykształceniem, co z kolei wynikać może z dynamicznego rozwoju sekcji: hotele i restauracje oraz handel i naprawy, gdzie pracę znajdują w dużej mierze osoby z niższym wykształceniem.

Główne tendencje w zakresie bezrobocia:

- W populacji osób bezrobotnych przeważają kobiety, których udział do ogółu zarejestrowanych w końcu 2006 r. wynosił 57,1%, i wzrósł względem końca 2005 r. o 1,9%.
- Struktura wiekowa osób bezrobotnych na przestrzeni 2006 r. uległa zmianie tj.:
 - zmniejszył się udział w ogólnej liczbie bezrobotnych osób w wieku do 24 lat oraz w przedziałach wiekowych 25-34 i 25-44 lata,
 - zwiększył się udział osób bezrobotnych w przedziałach wiekowych 45-54 oraz 55-59 oraz 60-64 lata.
- Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia na przestrzeni 2006 r. uległa zmianie tj.:
 - zwiększyła się populacja osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym,
 - zmniejszył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.
- Zmniejszyła się nieznacznie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.
- Udział osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych stanowił w końcu 2006 r. 13,7% ogółu zarejestrowanych czyli o 0,2 % więcej niż w końcu 2005 r.
- Porównując liczbę bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy, największy udział stanowią sekcje (PKD): *handel i naprawy, przetwórstwo przemysłowe i działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała*. Osoby, które pracowały w tych sekcjach stanowiły razem blisko połowę wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.
- Najwięcej zgłoszonych ofert pracy dotyczyło sekcji: *budownictwo, obsługa nieruchomości i firm oraz handel i naprawy*.

Tabela VI.12

● Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2003-2006

	2003	2004	2005	2006
	%			
Kraków	8,4	7,5	6,9	5,5
Województwo małopolskie	13,9	15,0	13,8	11,4
Polska	19,9	19,5	17,3	14,9

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Tabela VI.13

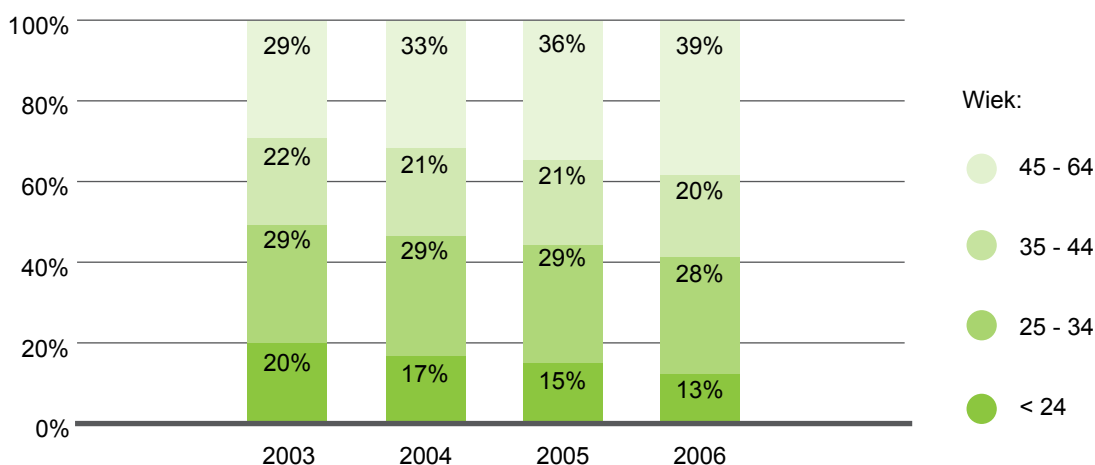
● Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miasta Krakowa w latach 2003-2006

	2003	2004	2005	2006
Liczba bezrobotnych	30 132	29 926	26 905	20 308

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

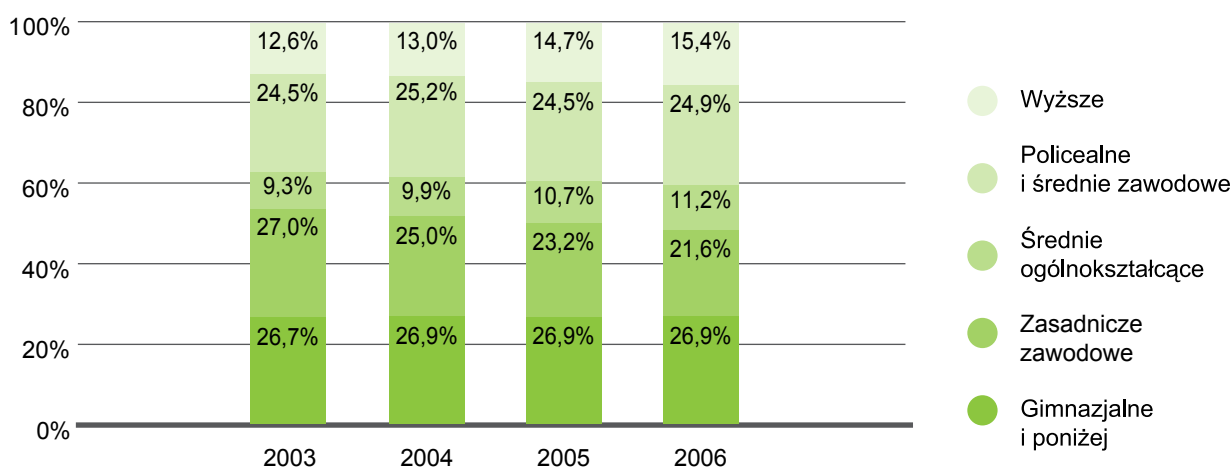
Wykres VI.7

● Struktura bezrobotnych wg wieku w Krakowie w latach 2003-2006

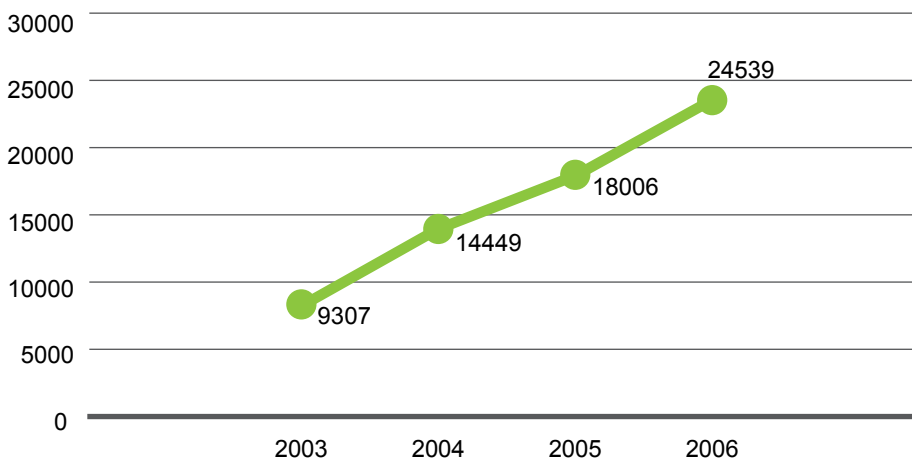
Wykres VI.8

● Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w Krakowie w latach 2003-2006

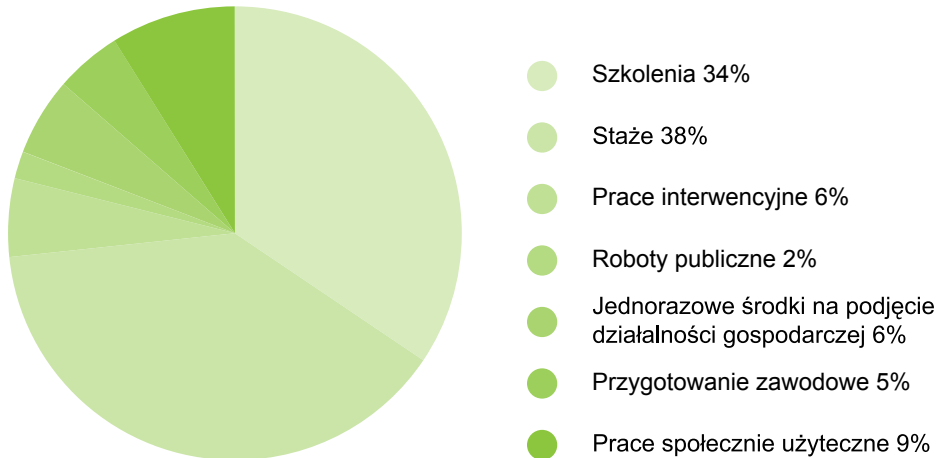
Wykres VI.9

● Zgłoszenia ofert pracy w latach 2003-2006 (liczba ofert)

Wykres VI.10

● Struktura osób bezrobotnych zaktywizowanych w ramach programów Grodzkiego Urzędu Pracy w 2006 r.

● VI.4. Inwestycje komercyjne

Inwestycje zagraniczne w Krakowie w latach 1989-2005 osiągnęły wartość 4 674 mln USD, to jest ponad 2/3 kapitału zagranicznego zainwestowanego w całym województwie małopolskim. W przeliczeniu na jednego mieszkańca daje to 6 177 USD, stawiając Kraków na pierwszym miejscu w regionie. W firmach z kapitałem zagranicznym w stolicy województwa zatrudnionych jest blisko 51 tys. osób spośród 87 tys. w województwie.

Struktura inwestycji zagranicznych według sekcji PKD pokazuje dominację przemysłu przetwórczego i pośrednictwa finansowego. Łącznie obie sekcje skupiły do końca 2005 roku ponad 57% całości nakładów inwestycyjnych. Udział inwestycji zagranicznych w przemyśle, budownictwie, transporcie i łączności jest w Krakowie niższy w porównaniu z województwem i krajem; większy udział miały natomiast inwestycje w pośrednictwie finansowym, obsłudze nieruchomości i firm oraz branży hotelarsko-gastronomicznej. Zbliżonym udziałem cechuje się działalność handlowa.

Nakłady poniesione w krakowskim przemyśle przez firmy z kapitałem zagranicznym sięgnęły do końca 2005 roku 1,5 mld USD. Inwestycje te dotyczyły 95 dużych i średnich podmiotów produkcyjnych, z czego połowę stanowią firmy, w które zaangażowano co najmniej 1 mln USD. Działy, w których dokonano największych inwestycji to: przemysł tytoniowy, chemiczny, produkcja metali oraz działalność wydawnicza i poligraficzna; łączne nakłady w tych działach osiągnęły 1 150 mln USD, co daje 83% ogółu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w krakowskim przemyśle przetwórczym. Ponad 3/4 ogółu kapitału zagranicznego w przemyśle, koncentruje pięciu wielkich inwestorów, których łączne nakłady przekroczyły do końca 2005 roku 1,1 mld USD. Główne kraje, z których pochodzi kapitał dla inwestycji przemysłowych to: USA, Chorwacja, Wielka Brytania, Francja, Turcja i Niemcy.

Wartość zagranicznych inwestycji w krakowskim handlu na koniec roku 2005 wyniosła 540 mln USD, co stanowiło 11,6% ogółu inwestycji zagranicznych. W stosunku do roku 2000 nastąpił wzrost sumy inwestycji w tym sektorze o 240 mln USD. Roczne nakłady inwestycyjne w handlu systematycznie malały jednak od ponad 90 mln USD w latach 2000-2001 do zaledwie 14 mln USD w 2004 roku i 24 mln USD w roku następnym. Spadek ten wiąże się z zakończeniem dużych inwestycji w sklepy wielkopowierzchniowe i nasyceniem się tego segmentu rynku.

W wyniku inwestycji zagranicznego kapitału do końca 2005 roku na terenie Krakowa powstało 17 obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 tys. m².

Najwięcej środków pochłonęły inwestycje w dziedzinie handlu detalicznego – 338 mln USD, co stanowiło ponad 62% ogółu nakładów zagranicznych w handlu. Niespełna 1/4 środków przypadła na handel hurtowy, a inwestycje w sprzedaż detaliczną paliw na terenie Krakowa stanowiły około 15%.

Główne kraje, z których pochodziło ponad 3/4 kapitału inwestycyjnego w handlu to: Niemcy, Francja i Wielka Brytania.

Inwestycje zagraniczne w sektorze usługowym do końca 2005 r. osiągnęły wartość 2,5 mld USD. Struktura branżowa inwestycji uległa w ostatnich latach znacznej zmianie. Do roku 2000 gros inwestycji w usługach stanowiły nakłady z zakresu pośrednictwa finansowego. W latach następnych ich udział znacząco zmalał; głównie na rzecz inwestycji w obsługę nieruchomości i firm, które stanowią w sumie blisko 1/3 inwestycji w usługach.

Największy wpływ miały tu niedawne inwestycje firm obsługujących i wynajmujących obiekty pod działalność handlową, w tym największa zagraniczna inwestycja 2005 roku w Krakowie, jaką była budowa Galerii Krakowskiej. Na wzrost inwestycji zagranicznych z zakresu obsługi nieruchomości i firm istotny wpływ miały również inwestycje w przestrzeń biurową. Ponad

połowa nowoczesnych powierzchni biurowych w Krakowie (76 tys. m²) należy do firm zagranicznych. Nowością wśród inwestycji w obsługę nieruchomości i firm jest dynamiczny rozwój sektora usług typu Business Process Outsourcing (BPO), w ramach którego międzynarodowe koncerny zlecają realizację niektórych aktywności (np. księgowości) firmom zewnętrznym. Na wzrost napływu inwestycji BPO wpłynęły niewątpliwie zmiany w ustawie o działalności Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE). Dzięki nim od marca 2005 roku możliwe są zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców z sektora usług, działających w ramach tzw. centrów usługowych.

Systematyczny wzrost bezpośrednich inwestycji zagranicznych dotyczy także szczególnie innowacyjnego sektora, jakim są działalności związane z informatyką. Kraków staje się powoli drugim po Warszawie centrum rozwoju oprogramowania i doradztwa informatycznego w Polsce. W sumie na terenie miasta pod koniec 2005 roku działało co najmniej 19 zagranicznych centrów rozwoju oprogramowania.

W dziedzinie transportu i łączności do końca 2005 roku zainwestowano 244 mln USD zagranicznego kapitału, co stanowiło ponad 5% ogółu zagranicznych inwestycji oraz blisko 1/10 nakładów inwestycyjnych w usługach. Tylko w 2005 roku zainwestowano ponad 1/3 (84 mln USD) ogółu inwestycji w tej dziedzinie. Inwestycje te obejmowały przede wszystkim sieci kablowe, a w ostatnim czasie także transport lotniczy.

Wartość zagranicznych nakładów na hotele i restauracje w Krakowie do końca 2005 roku wynosiła 210 mln USD, co stanowiło 8% inwestycji w usługach. W restauracje i kawiarnie w Krakowie zainwestowano ponad 30 mln USD.

Inwestycje w pozostałą działalność usługową, w tym w edukację i ochronę zdrowia stanowiły na koniec 2005 roku, nieco ponad 1% ogółu inwestycji (59 mln USD). Zdecydowaną większość nakładów dotyczyła inwestycji związanych z kulturą, rekreacją i sportem, reszta przypadła na usługi komunalne.

Najwięcej kapitału w sektorze usługowym w Krakowie zaangażowały firmy pochodzące z Niemiec (53,5%) USA i Izraela.

Prywatne inwestycje z udziałem rodzimego kapitału charakteryzują się znacznie niższym potencjałem niż te z udziałem kapitału z zagranicy. W latach 2004-2005 największe inwestycje dotyczyły ośmiu firm, które zainwestowały ponad 10 mln zł.

W strukturze branżowej dominowały firmy handlowe. W dalszej kolejności były przedsiębiorstwa zajmujące się: przetwórstwem przemysłowym, obsługą nieruchomości i firm, transportem, gospodarką magazynową i łącznością, działalnością usługową komunalną, społeczną i indywidualną, pozostałą oraz budownictwem.

Tabela VI.14

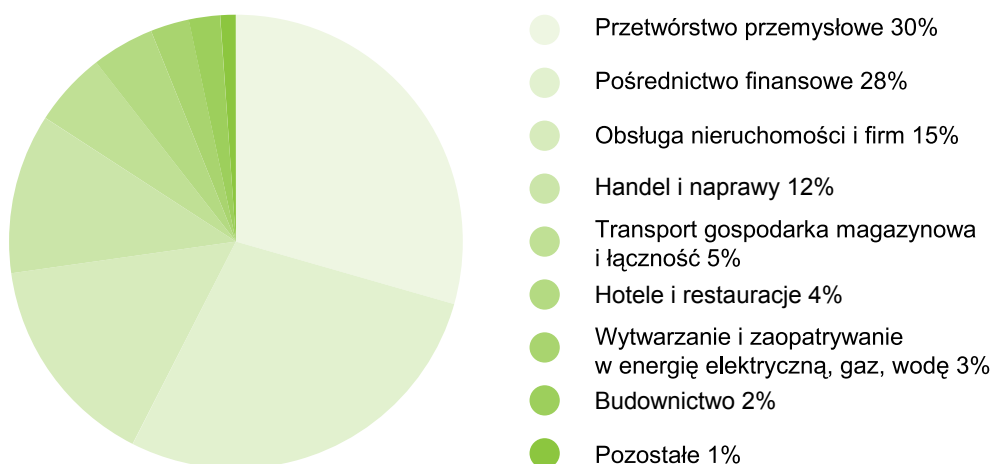
● **Struktura inwestycji zagranicznych w Krakowie według wielkości zainwestowanego kapitału i zatrudnienia do końca 2000 i 2005 roku**

Sektor	Inwestycje (mln USD)		Zatrudnienie (tys. osób)	
	2000	2005	2000	2005
Ogółem	2 789	4 674	35,2	50,9
w tym:				
Przemysł	964	1601	16,3	20,8
Handel	301	540	8,6	11,8
Usługi	1 524	2 532	10,2	18,3

Źródło: Analiza lokalnego rynku przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2000-2005, Bolesław Domański i zespół

Wykres VI.11

● Struktura inwestycji zagranicznych według PKD w Krakowie do końca 2005 r.

Ważniejsze działania dużych prywatnych inwestorów w Krakowie na przestrzeni 2006 r.:

- niemiecka firma ECE zakończyła budowę centrum handlowego – Galeria Krakowska,
- firma IBM, która prowadzi w Krakowie laboratorium oprogramowania, w trakcie pierwszego roku działalności zatrudniła 125 osób. Docelowo firma planuje zatrudnienie ponad 200 specjalistów. Amerykańska korporacja uważa rozwój krakowskiego oddziału za jeden z priorytetów na terenie Europy,
- firma Comarch S.A. zajmująca się tworzeniem biznesowych rozwiązań IT zrealizowała na terenie Krakowskiego Parku Technologicznego – Specjalnej Strefy Ekonomicznej kolejny etap kompleksu produkcyjno-biurowego. Wartość nakładów stawia spółkę na drugim miejscu wśród inwestorów KPT-SSE. Na terenie SSE spółka daje zatrudnienie 1,6 tys. pracownikom,
- firma Oracle otworzyła w 2006 r. Centrum Kompetencyjne dla Partnerów handlowych i użytkowników końcowych z regionu środkowej i wschodniej Europy. Centrum to powstało w wyniku współpracy takich firm, jak Oracle, AMD i Sun Microsystems. Inicjatywa ta jest koordynowana przez dystrybutora wszystkich tych dostawców – firmę DNS Polska. Centrum jest najnowocześniejszym obiektem w tej części Europy,
- W odpowiedzi na rosnący popyt na powierzchnię biurową, w 2006 r. w trakcie realizacji były obiekty o łącznej powierzchni 65 500 m²; największe z nich to: Newton (Globe Trade Centre) i Rondo Business Park (Grupa Buma).

● VI.5. Turystyka

Szacuje się, że w 2006 r. liczba odwiedzających Kraków wzrosła o 13% osiągając liczbę 8 mln. Dominowali turyści z Wielkiej Brytanii, Niemiec, USA, Francji i Włoch. Jako główne cele przyjazdów do Krakowa wskazywane były: zwiedzanie zabytków, wypoczynek i sprawy służbowe. Biorąc pod uwagę długość pobytu w Krakowie, najczęściej (blisko 1/3) odwiedzających, podobnie jak w roku 2005, zatrzymało się tu na 2-3 noce; zwiększył się natomiast udział osób, które zatrzymały się w Krakowie na 4 do 7 nocy.

Najczęściej wykorzystywanym środkiem transportu był, w przypadku przyjezdnych krajowych, samochód (49%) i pociąg, a zagranicznych – samolot (56%), autokar i samochód.

Poniesione przez turystów wydatki osiągnęły w 2006 r. 3,5 mld zł, czyli o ok. 1,1 mld więcej niż w 2005 r. Zmniejszył się udział wydatków najniższych (do 50 zł); wzrósł natomiast odsetek turystów, których wydatki mieściły się w przedziale 501-2000 zł.

Tabela VI.15

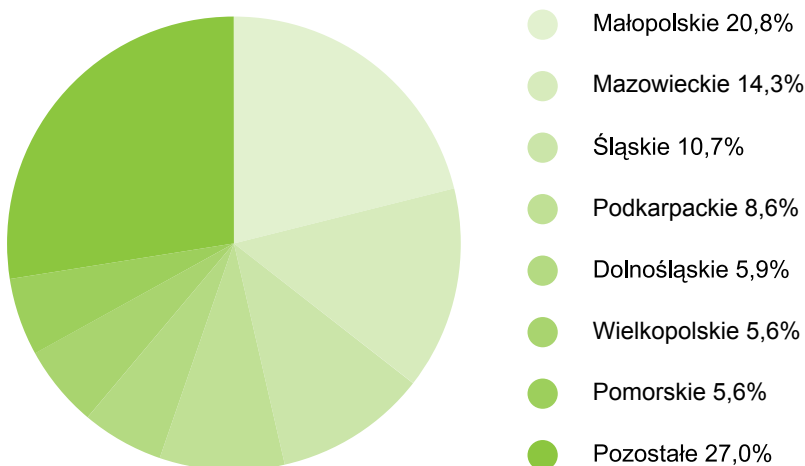
● Przyjazdy do Krakowa w latach 2005-2006

	liczba osób	
	2005	2006
Odwiedzający Kraków ogółem	7 100 000	8 000 000
w tym:		
Krajowi	4 900 000	5 500 000
Zagraniczni	2 200 000	2 450 000
Turyści w Krakowie	5 500 000	6 200 000
w tym:		
Krajowi	3 400 000	3 900 000
Zagraniczni	2 100 000	2 300 000

Źródło: Biuro ds. Turystyki UMK

Wykres VI.12

● Struktura przyjazdów Polaków do Krakowa wg województw w 2006 r.

Wykres VI.13

● Struktura udziałów przyjazdów cudzoziemców do Krakowa wg wybranych państw w 2006 r.

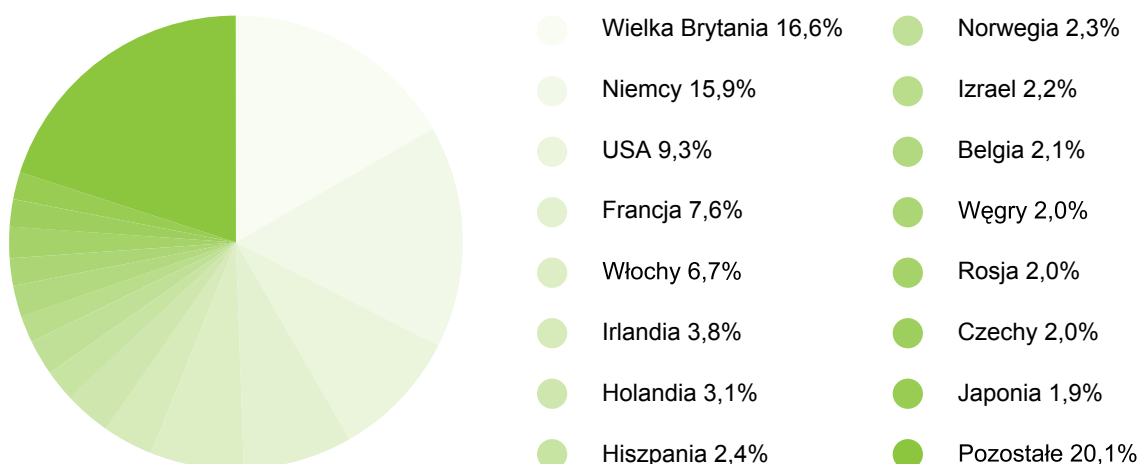

Tabela VI.16

● Wydatki poniesione podczas pobytu odwiedzających w Krakowie w 2006 r.

Przedział wydatków	Struktura %	
	Krajowi	Zagraniczni
do 50 zł	20,51	5,89
51-100 zł	19,01	7,29
101-200 zł	21,11	16,84
201-300 zł	12,20	13,23
301-400 zł	4,64	7,99
401-500 zł	6,81	8,58
501-1000 zł	8,76	22,57
1001-1500 zł	3,14	9,02
1501-2000 zł	2,47	5,94
2001-3000 zł	1,05	1,84
3001-10 000 zł	0,23	0,70
> 10 000 zł	0,07	0,11

Źródło: Biuro ds. Turystyki UMK

Obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania udzieliły w 2006 r. o ok. 7% więcej niż w 2005 r., z czego ok. 63% turystom zagranicznym. W wyniku zmian kategoryzacji Kraków dysponuje już sześcioma hotelami pięciogwiazdkowymi, o najwyższym standardzie usług. Wszystkie obiekty zbiorowego zakwaterowania odnotowały znacznie większy stopień wykorzystania niż rok wcześniej.

Tabela VI.17

● Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2004-2006

	2004	2005	2006
Ogółem	42,2	50,2	61,4
Hotele, motele i pensjonaty	43,1	52,7	61,4
w tym hotele	44,0	53,9	62,4

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.18

● Liczba udzielonych noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2005-2006

	liczba udzielonych noclegów			
	2005		2006	
	Ogółem	w tym turystom zagranicznym	Ogółem	w tym turystom zagranicznym
Ogółem	2 506 298	1 613 225	2 678 179	1 688 716
w tym obiekty hotelowe	2 041 052	1 449 898	2 196 204	1 493 574
w tym hotele	1 991 871	1 425 569	2 108 780	1 455 365

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.19

● Baza noclegowa Krakowa w latach 2005-2006

	liczba obiektów	
	2005	2006
Hotele*****	4	6
Hotele****	9	8
Hotele***	56	55
Hotele**	20	22
Hotele*	12	5
Motele	2	b.d.
Domy wycieczkowe	8	2
Pensjonaty	10	6
Schroniska całoroczne	4	3
Schroniska sezonowe	2	b.d.
Campingi całoroczne	2	2
Campingi sezonowe	1	1
Zakłady uzdrowiskowe	1	1
Baza pozahotelowa ¹	120	184

Źródło: Biuro ds. Turystyki UMK

¹ Baza pozahotelowa rejestrowana w ewidencji UMK

Kraków stał się dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem turystycznym o międzynarodowej renomie. Zainteresowanie turystów przyjazdami do Krakowa stale wzrasta, m.in. dzięki: zwiększeniu liczby tanich lotów do Krakowa, poprawie dostępności komunikacyjnej miasta poprzez rozbudowę lotniska w Balicach, udanej i szerokiej promocji Krakowa na rynkach zagranicznych i krajowych oraz ciągłemu podnoszeniu jakości usług turystycznych i rozwojowi infrastruktury turystycznej. Sukces na rynku turystycznym przejawia się także w uzyskanych przez Miasto wyróżnieniach: w 2006 r. Kraków zajął piąte miejsce w rankingu najciekawszych i najbardziej wartych zobaczenia miejsc na świecie przeprowadzonym przez amerykański miesięcznik *Travel + Leisure*; Amerykańska agencja *Orbitz*, gigant na rynku turystycznym w Stanach Zjednoczonych, ogłosiła Kraków najmodniejszym miastem świata; dwa hostele z Krakowa otrzymały Hoscary – statuetki dla najlepszych hosteli na świecie i znalazły się w pierwszej dziesiątce najlepszych spośród 10 000 hosteli na świecie.

● VI.6. Rozwój przedsiębiorczości

Ze względu na zmiany w dziedzinie gospodarki oraz w obowiązujących przepisach konieczna stała się aktualizacja obowiązującego od 2001 r. Programu wspierania rozwoju przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie. W następstwie prac nad nowelizacją programu, Rada Miasta Krakowa przyjęła Program wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie uchwałą Nr CV/1189/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 30 sierpnia 2006 r.

Działania informacyjno-promocyjne

- aktualizacja przewodnika dla inwestora, jego publikacja i umieszczenie na stronach internetowych,
- promocja instrumentów rynku pracy stosowanych przez Grodzki Urząd Pracy w stosunku do osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- publikowano na stronie www.msp.krakow Biuletyn dla małych i średnich firm Euro Info,
- na stronie www.msp.krakow.pl zostały zamieszczone następujące informacje: baza danych dla MSP, Fundusze poręczeniowe, Fundusze pożyczkowe, Inne formy finansowania MSP,
- w punktach udzielających informacji gospodarcze udzielano informacji o instrumentach wsparcia finansowego dla przedsiębiorców w miejskich,
- upowszechniano informacje o możliwościach pomocy dla przedsiębiorców ze strony samorządu, administracji rządowej oraz organizacji pozarządowych (serwisy internetowe, forum, chaty),
- Miasto prowadziło 3 miejskie punkty informacji gospodarczej, które udzielały kompleksowych usług informacyjnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w Krakowie,
- pozyskano i udostępniono następujące opracowania:
 - raport pt.: *Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w roku 2006* (zorganizowane i przeprowadzone przez Małopolską Organizację Turystyczną),
 - *System szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego dla przewodników miejskich po Krakowie*,
 - *Inwentaryzacja prostych produktów i usług typowo regionalnych*,
 - *Analiza stanu i kierunków przemian bazy noclegowej w Krakowie*,
 - *Rozwój turystyki w Krakowie do roku 2013*.
- prowadzono działania informacyjne służące nawiązywaniu przez krakowskie firmy kontaktów biznesowych w Polsce i za granicą, w tym:
 - wydano folder konferencyjny Biura Kongresów, prowadzono jego stronę internetową oraz przygotowano na płycie CD prezentację konferencyjną z aktywnym wejściem do bazy sal konferencyjnych w Krakowie,
 - promowano miasto w katalogach targowych i branżowych,
 - dokonano wpisu do wielonakładowego katalogu Meetings Management *Konferencje w Polsce*,
 - dokonano wpisu do broszury targowej *Mice* dystrybuowanej na targach turystyki biznesowej EIBTM Barcelona,
 - prowadzono i udostępniano bazy sal konferencyjnych w Krakowie,
- przygotowano i sporządzono bazę internetową inkubatorów przedsiębiorczości, uprzednio wystosowując propozycję współpracy. Informacje na temat inkubatorów przedsiębiorczości zamieszczane były na stronie msp.krakow.pl,
- Prezydent Miasta Krakowa objął honorowym patronatem imprezy promujące rozwój przedsiębiorczości: VII Ogólnopolska Konferencja Podatkowa, Ogólnopolska Konferencja pt. *Nauka i przemysł – droga ku nowoczesności*, Forum Outsourcingu – Polska Europejskim Rajem Usługowym, konkurs *Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – LIDER MAŁOPOLSKI 2005* (V edycja).

Wsparcie finansowe

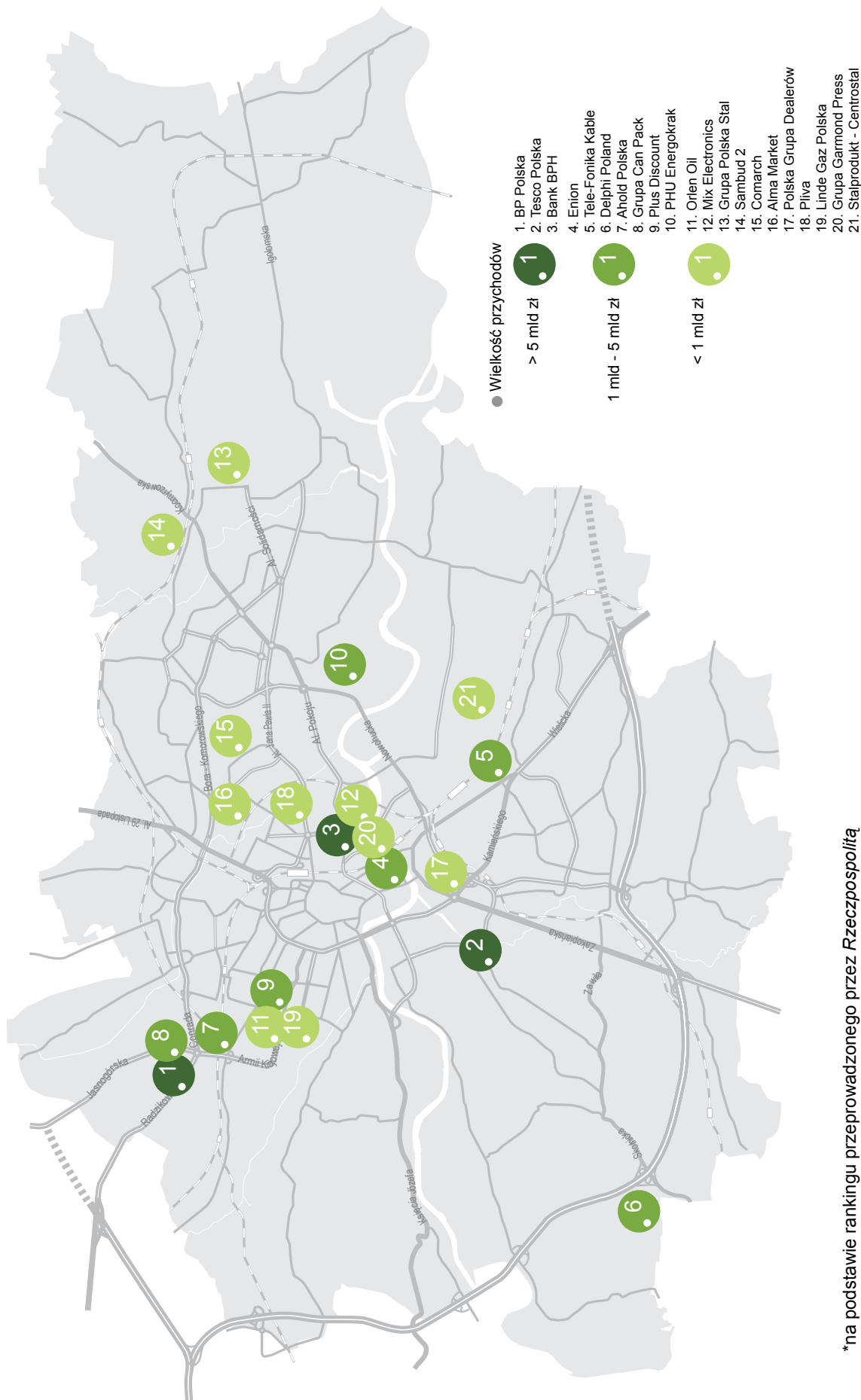
- 1800 pojazdów spełniających normy Unii Europejskiej objęto ulgami w podatku od środków transportowych,
- w ramach *Programu pomocy de minimis udzielanej w Gminie Miejskiej Kraków w należnościach stanowiących dochód budżetu gminy* udzielono zwolnień i ulg 26 beneficjentom na kwotę 476 088 zł,
- zastosowano obniżkę stawki czynszowej dla 56 najemców lokali użytkowych wynajętych w trybie przetargowym w budynkach przylegających do pasa drogowego, gdzie prowadzone są długotrwałe roboty remontowe i inwestycyjne,
- obniżono 25 przedsiębiorcom na czas remontu komunalnych lokali użytkowych stawek czynszowych do poziomu stawek eksploatacyjnych,
- zdecydowano o utrzymaniu stawki czynszu dzierżawnego targowisk miejskich do 2010 r. na poziomie 2005 r. wobec 16 przedsiębiorców,
- zdecydowano o utrzymaniu stawek opłaty targowej na targowiskach i innych miejscach, w których odbywa się handel na dotychczasowym poziomie do 2010 r. (dotyczy 6 000 podmiotów płacących opłatę targową),
- przedsiębiorcy skorzystali z wsparcia finansowego z następujących źródeł:
 - *Inicjatywa Mikro* – biuro w Krakowie udzieliło 66 pożyczek na kwotę 1,2 mln zł (średnia wielkość pożyczki 18 300 zł),
 - *Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego* – w ramach Małopolskiego Funduszu Pożyczkowego udzielono 36 pożyczek na rozpoczęcie, prowadzenie lub rozwój działalności gospodarczej na łączną kwotę 1 361 800 zł; w ramach funduszu pożyczkowo-restrukturyzacyjnego udzielono na tworzenie nowych miejsc pracy 10 preferencyjnych pożyczek na łączną kwotę 1 299 200 zł; w ramach Małopolskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych – poręczenia kredytów gospodarczych – udzielono poręczeń na kwotę 4 079 710 zł, oraz kredytów uruchomionych dzięki poręczeniom na kwotę 8 059 300 zł,
 - *Fundusz Mikro* – udzielono 533 pożyczek na łączną kwotę około 4 mln zł.

Gospodarka i turystyka/ Tendencje

- wyraźny wzrost przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw co świadczy o dynamicznym rozwoju lokalnej gospodarki
- wzrost zatrudnienia w krakowskich przedsiębiorstwach
- dalszy spadek bezrobocia oraz wzrost liczby ofert pracy
- znaczny wzrost popularności Krakowa na rynkach międzynarodowych jako atrakcyjnego celu podróży
- wzrost wydatków poniesionych przez turystów
- dynamiczny rozwój połączeń lotniczych do i z Krakowa
- wzrost standardu miejsc noclegowych

Rysunek VI.1

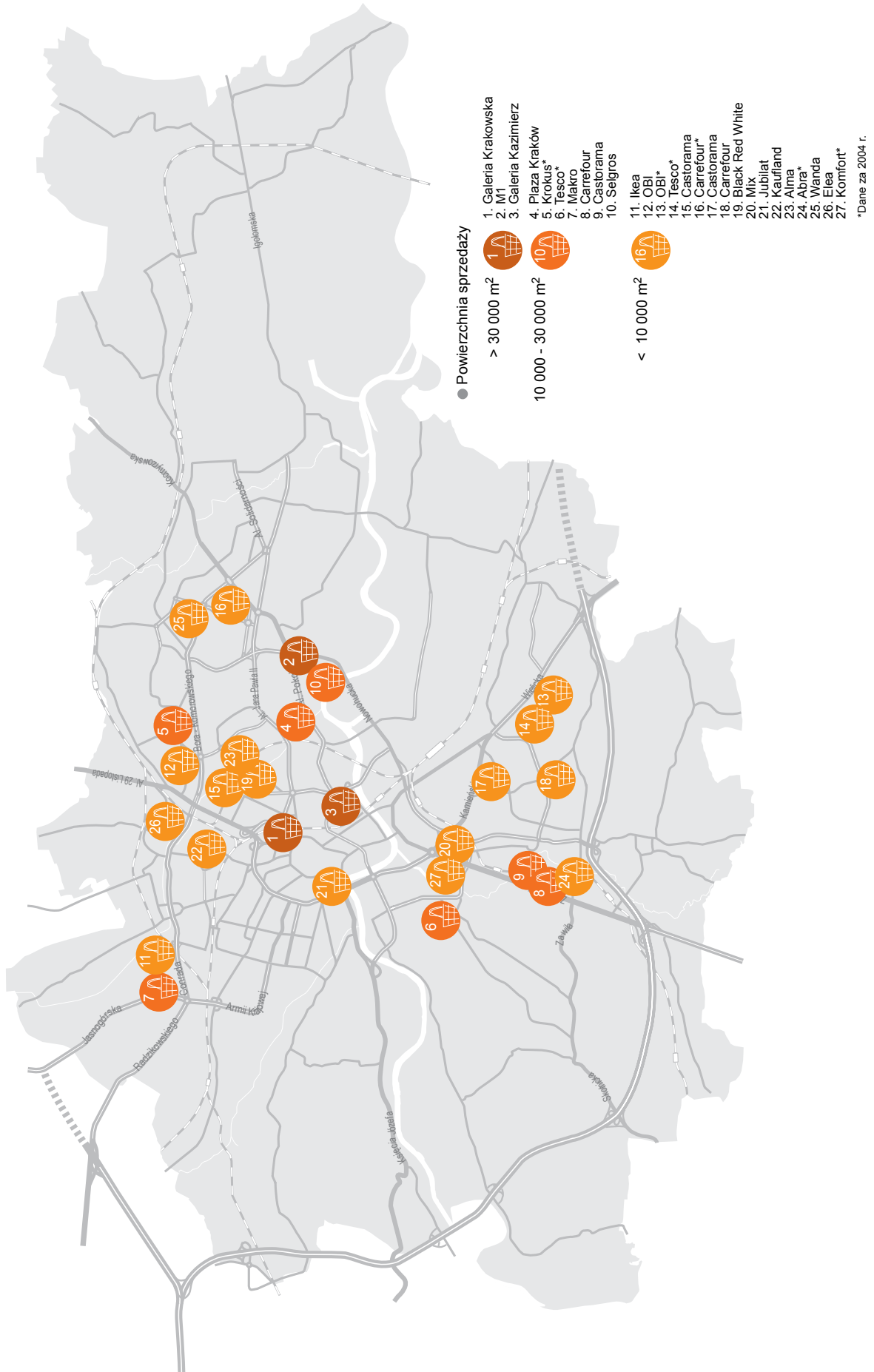
● Przedsiębiorstwa krakowskie, które w 2006 r. uzyskały największe przychody*

*na podstawie rankingu przeprowadzonego przez Rzeczpospolitą

Rysunek VI.2

● Sklepy wielkopowierzchniowe na terenie Krakowa wg stanu na koniec 2006 r.

Rysunek VI.3
 ● Targowiska na terenie Krakowa

